

หลักสูตร การทำผ้ามัดย้อม จำนวน 20 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวารัณบุรี

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้ มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจ ชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ภายใต้กรอบการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ในกลุ่มอาชีพใหม่ ให้ สามารถแข่งขันได้ แบบ “รู้เขา รู้เรา เทำทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจ ที่จะยกระดับการจัดการ การศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูร ณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพ ทัวถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมั่นคงอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขัน ทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ

ตามนโยบายศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้มีนโยบายมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาอาชีพการมีงานทำใน 5 กลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย อาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ความคิดสร้างสรรค์กลุ่มอำนวยการและอาชีพเฉพาะทางที่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละ พื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถ เจตคติที่ดี ต่อการประกอบอาชีพและทักษะที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ประโยชน์ในการสร้างรายได้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวารัณบุรี เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อ พัฒนาอาชีพเป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษาในสังกัดที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชน ได้มีโอกาสเรียนรู้ต่อเนื่องได้ตลอด ชีวิต จึงจัดวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นไม่เกิน 30 ชั่วโมง ในหลักสูตรการทำผ้ามัดย้อม ซึ่งเป็นอาชีพที่ทำขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการย้อมลวดลายสีสันทันเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย อาจใช้เป็นผ้าคลุมโต๊ะและผ้าคลุมไหล่ได้ แต่ ยังคงไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีลวดลายมีลักษณะที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงกลายเป็นการทำผ้ามัด ย้อมในรูปแบบใหม่และนำความรู้และประสบการณ์การทำผ้ามัดย้อมมาประยุกต์ดัดแปลงทำเป็นงานทำมือชิ้นเล็กๆ และได้พัฒนาชิ้นงานให้ใหญ่ขึ้น และในปัจจุบันแนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือหรืองาน “Handmade” นั้นมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎี ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมี คุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ สามารถพัฒนาทักษะการทำผ้ามัดย้อมจากวัสดุธรรมชาติ
2. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ มีทักษะองค์ความรู้ในการสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่น่าสนใจในการจำหน่ายและมีรายได้เกิดขึ้นในชุมชนและเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี จำนวน 10 ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ จำนวน 10 ชั่วโมง
จำนวน 20 ชั่วโมง

เนื้อหาหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ
2. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม
3. ทักษะการประกอบอาชีพ
 - การเลือกวัสดุ/อุปกรณ์
 - การออกแบบลวดลาย
 - ขั้นตอนการทำผ้ามัดย้อม
 - การดูแลรักษา
 - การจัดการตลาด
 - การจัดการความเสี่ยง
4. โครงการประกอบอาชีพ
 - การเขียนโครงการ
 - ความสำคัญ/ประโยชน์ของโครงการ

การจัดการเรียนรู้

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอธิบายแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ใบความรู้
2. สื่อบุคคล ผู้รู้ ภูมิปัญญา

การวัดและประเมินผล

กรอบการประเมิน	วิธีการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. ความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระ (20)	- ทดสอบความรู้ความเข้าใจ - สอบถามความรู้ความเข้าใจ	- คะแนนเต็ม 20 คะแนน - ต้องได้ 12 คะแนนขึ้นไปจึงจะถือว่าผ่าน
2. ทักษะการปฏิบัติ (40)	- สังเกตการปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้ออก การจัดกิจกรรม - ประเมินโดยให้สาธิต/แสดงขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ - กรณีไม่มีการปฏิบัติจัดทำผลงานให้ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	- ปฏิบัติได้ถูกต้องตามขั้นตอนคล่องแคล่ว รวดเร็ว ไม่มีข้อผิดพลาด/ปัญหา หากมี ปัญหาสามารถแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40)	- สังเกต/ตรวจสอบผลงาน/ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ กำหนดหรือไม่	- ความถูกต้อง/ความสมบูรณ์ - ความแข็งแรงคงทน/ความสวยงามประณีต - ความประหยัด - ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายสภาพ พื้นที่ ฯลฯ ทั้งนี้เกณฑ์การพิจารณาขึ้นอยู่กับ ลักษณะหรือธรรมชาติของวิชา/หลักสูตร นั้น
รวมคะแนน (100)		

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านหลักเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอนผลการเรียน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากจำนวน ชั่วโมงและความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเลือก สาระการประกอบ อาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำผ้ามัดย้อม	1.1 อธิบาย ความสำคัญและความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพ การทำอาชีพการค้า การทำผ้ามัดย้อม 1.2 สามารถจัดหาแหล่งเรียนรู้ได้	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ 1.3 ศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้	1. วิทยากรบรรยายเรื่องความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม ความเป็นไปได้ การประกอบอาชีพและการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ 2. ให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 3. ศึกษาดูงานในสถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ 3. ผู้เรียนและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิเคราะห์จากข้อมูลต่างๆ พร้อมทั้งสรุปข้อมูล	3	
2	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทำผ้ามัดย้อม	1. สามารถบอกวิธีการบริหารการผลิตได้ 2. สามารถบอกวิธีการจัดการตลาดได้	1.การบริหารการผลิต - การจัดการควบคุมคุณภาพการผลิต - การลดต้นทุนการผลิต - การวางแผนการผลิต 2. การจัดการตลาด - การทำฐาน ข้อมูลลูกค้า - การประชาสัมพันธ์ - การวางแผนการตลาด	1. วิทยากรให้ผู้เรียนศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการและบรรยายความรู้เรื่องการบริหารการผลิต คือการจัดการควบคุมคุณภาพการผลิต การลดต้นทุนการผลิตและใช้วัสดุที่มีเพื่อลดต้นทุนการผลิตเพื่อเป็นการแผนการผลิต 2. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารการผลิต การตลาดจากแหล่งเรียนรู้และข้อมูลที่ได้ 3. วิทยากรบรรยายความรู้เรื่องการจัดการตลาด การทำฐานข้อมูลลูกค้า การประชาสัมพันธ์และการวางแผนการตลาด 4.ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการจัดการตลาด เช่นการคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้าและการลดความเสี่ยง	2	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	ทักษะการประกอบอาชีพ	<p>1. อธิบายความรู้เบื้องต้นการทำผ้ามัดย้อมได้</p> <p>1. สามารถเตรียมวัตถุดิบและบอกวิธีการคัดเลือกวัสดุที่เหมาะสมในการนำมาทำผ้ามัดย้อมได้</p> <p>2. สามารถเตรียมวัสดุในการทำผ้ามัดย้อม และรูปแบบ ลวดลายแบบต่างๆ ได้</p> <p>3. สามารถอธิบายและสาธิตการออกแบบลายและการตรวจสอบความถูกต้องของการทำผ้ามัดย้อม รูปแบบ ลวดลายต่างๆ ได้</p> <p>4. สามารถแก้ปัญหาทางเมื่อเกิดปัญหาได้</p>	<p>1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>- ประวัติความเป็นมา</p> <p>- ความสำคัญและประโยชน์</p> <p>- กระบวนการและรูปแบบการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>2. การออกแบบลายและวิธีการมัดผ้า</p> <p>3. ขั้นตอนมัดผ้า การย้อมสี การผสมสี ตามแบบที่เตรียมไว้ในการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>4. ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>5 การดูแลรักษาและการแก้ปัญหาเบื้องต้น</p>	<p>1. ผู้เรียนศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญและประโยชน์</p> <p>2. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่องการทำผ้ามัดย้อม ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการทำผ้ามัดย้อม</p> <p>3. วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำผ้ามัดย้อมและเทคนิคการย้อมผ้าตามรูปแบบของเนื้อผ้าต่างๆ</p> <p>4. วิทยากรอธิบายเทคนิคการมัดผ้าโดยและเลือกวัสดุในการมัดผ้า</p> <p>5. ร่วมกันออกแบบลวดลายที่สนใจและเลือกวัตถุดิบตามความถนัด</p> <p>6. ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การทำผ้ามัดย้อมรูปแบบกลม</p> <p>6. ฝึกปฏิบัติและมัดผ้ารูปหัวใจ</p> <p>7. การทอผ้ามัดย้อมด้วยถุงพลาสติกสำหรับการแยกหรือการแบ่งสี</p> <p>8. การผสมสี เพื่อทำการลงสีกับผ้าที่เตรียมไว้</p> <p>9. การตรวจสอบผลงานที่ปฏิบัติ</p> <p>10. การสาธิตเพื่อการเป็นวิทยากร</p>	-	10
4	โครงการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม	<p>1 บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้</p> <p>2 บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้</p> <p>3 บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>4 อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>5 อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้</p> <p>6 เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>7 ตรวจสอบความ</p>	<p>4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ</p> <p>4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ</p> <p>4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ</p> <p>4.4 การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.5 การประเมินการเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p>	<p>4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ จัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสมและ ถูกต้อง พร้อมการจัดอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>4.3 จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>4.5 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ</p>		5

		เหมาะสมและสอดคล้อง ของโครงการอาชีพได้		ดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการ ประกอบอาชีพต่อไป		
--	--	--	--	---	--	--

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารการสอน
2. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
3. วัสดุจริง

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ